

Четвертый этап – осуществление реструктуризации в соответствии с разработанной программой. Формируется команда специалистов, задействованных в работе. Затем прорабатываются и последовательно реализуются все этапы программы, уточняются целевые показатели и, если происходит их отклонение от запланированных значений, компания осуществляет корректировку программы.

Пятый этап – сопровождение программы реструктуризации и оценка ее результатов. На последнем этапе команда, ответственная за реализацию программы, осуществляет контроль за исполнением целевых показателей, анализирует полученные результаты и подготавливает итоговый отчет о проделанной работе.

Для того, чтобы успешно осуществить вышеперечисленные этапы, необходимо правильно сформулировать цели реструктуризации. Они определяются исходя из общей стратегии компании. Стратегия – это генеральное направление действий компании, следование которому в перспективе должно привести к запланированным целям.

Процесс выбора стратегии происходит после уяснения текущей стратегии компании и проведения тщательного анализа портфеля продукции. Последнее действие представляет собой один из важнейших инструментов стратегического управления. Ведь анализ портфеля позволяет сбалансировать риски бизнеса, его денежные поступления, что приводит к повышению общей финансовой отдачи.

Чуб В.Т., Лисенко В.В., к.е.н., доц.

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНИ В СОТ

Світова організація торгівлі (СОТ) – це провідна міжнародна економічна організація, членами якої вже є 157 країн, на долю яких припадає більше 96% обсягів світової торгівлі; її функціями є встановлення правил міжнародної системи торгівлі і вирішення спірних питань між країнами-членами, що підписані під близько 30-ма угодами організації. За останні роки значно розширилася сфера діяльності СОТ, яка на сьогодні далеко виходить за рамки власне торговельних стосунків. СОТ є потужною і впливовою міжнародною структурою, здатною виконувати функції міжнародного економічного регулювання. Членство у СОТ стало на сьогодні практично обов'язковою умовою для будь-якої країни, що прагне інтегруватися у світове господарство.

За період самостійного розвитку зовнішньоторговельних відносин Україна опанувала механізм національного та міжнародного регулювання міжнародної торгівлі. На стадії формування перебуває й механізм торговельно-економічного співробітництва України на глобальному рівні. Цей процес абсолютно справедливо пов'язується зі вступом країни 16 травня 2008 р. до Світової організації торгівлі як інституціональної форми глобальної торгової системи. Розвиток сучасної світової системи торгівлі, яка за своїми ключовими параметрами, такими, як кількість членів – 152, обсяг регульованого світового експорту – 97%, охоплення торговельних сфер (товари, послуги, права інтелектуальної власності), стала вже справді глобальною, суттєво впливає на механізми формування торговельних політик країн, їх зміст, методи реалізації, а отже й на увесь соціально-економічний розвиток національних господарств.

Отож, підписання Україною 5 лютого 2008 р. Протоколу щодо вступу в СОТ призвело до деяких результатів. Україна стала 152-м членом Світової організації торгівлі. При цьому слід зазначити, що будь-яке успішне використання можливостей, пов'язаних з участю у глобальній економіці, передбачає, насамперед, знання правил цієї діяльності. На сьогодні це, по-перше, багатосторонні угоди з торгівлі, що становлять основу Марракеської угоди про заснування СОТ 1994 р. По-друге, наявність у країні зацікавлених і вмотивованих груп, які будуть використовувати ці знання та можливості на користь українського національного бізнесу, асоціації стають одним із найвпливовіших інструментів. Бізнес-асоціації є сформованими групами тиску на владу, вимагаючи ефективного застосування правил і норм СОТ (але задля цього бізнес-асоціації самі мають досконало знати правила СОТ, щоб

правильно висувати свої вимоги до національного Уряду та Урядів інших країн). Також бізнес-асоціації за рахунок акумуляції інтелектуальних та інших ресурсів своїх членів у рамках СОТ виступають як інформаційні центри для своїх членів.

Існує ще один важливий фактор, який вимагається від національних бізнесів і може бути реалізований саме бізнес-асоціаціями. СОТ є шляхом у два напрями і вимагає, щоб умови торгівлі для національних бізнесів та іноземних компаній були однаковими. Це, з одного боку, означає, що на український ринок можуть прийти компанії з інших країн. Але ж це не обов'язково станеться. А з іншого, це означає, що українські компанії можуть на рівних можливостях виходити на ринки іноземних країн. І знов уточнення: «можуть», але не «мають». І ці входи/виходи на іноземні ринки є змаганням компаній за кращу ефективність, кращі умови для споживача.

Тож, можна сказати, що під впливом глибокої світової фінансово-економічної кризи очікувані позитивні наслідки від поглиблення інтеграції вітчизняної економіки до глобального торговельного простору не реалізувалися. З одного боку, стримуючим фактором розвитку зовнішньої торгівлі стало падіння обсягів світового попиту і, як наслідок, внутрішнього виробництва експортоорієнтованої продукції. З іншого боку, підвищення рівня використання різного виду протекціоністських обмежень з боку країн – торговельних партнерів України суттєво обмежувало обсяги експорту.

В цілому зазначимо, що вплив на економіку України перебування в складі СОТ протягом останніх чотирьох років не набув системного характеру. Натомість переважали точкові впливи та заходи одностороннього характеру. Відтак уряд здійснював виконання взятих на себе зобов'язань щодо змін у торговельній політиці, проте еквівалентного полегшення доступу вітчизняних товарів та послуг до зовнішніх ринків не відбулося. Наслідки світової фінансово-економічної кризи не дозволили Україні періоді відчувати повною мірою позитивний ефект від спрощення режиму торгівлі з країнами-членами СОТ. Кардинального покращення добробуту населення шляхом підвищення рівня зайнятості, доходів та доступності якісних товарів та послуг, що є головним індикатором ефективності інтеграційних процесів, в Україні також не відбулось. Рівень життя громадян залишається доволі низьким порівняно не лише з розвиненими країнами світу, але і з низкою країн колишнього Радянського Союзу. Позитивний ефект від вступу до СОТ в даний час переважно пов'язаний з очікуваними довгостроковими якісними структурними зрушеннями в національній економіці. Так, позитивним наслідком отримання Україною членства в СОТ став початок переговорів з ЄС щодо укладання Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС. Крім того, підвищення рівня відкритості національної економіки, як наслідок набуття Україною членства у СОТ, зумовлює необхідність зростання конкурентоспроможності вітчизняного виробника та поліпшення інвестиційного клімату в державі. Цьому мають сприяти відповідні заходи державної структурної політики, зокрема, щодо заохочення інвестиційного та інноваційного розвитку, ресурсо- та енергозбереження, підвищення ефективності організації економічних процесів. Водночас приєднання України до СОТ дещо обмежує можливості автономної зовнішньоекономічної політики України на інших векторах економічної інтеграції. Наприклад, відсутність статусу членів СОТ у найбільш економічно розвинених країн СНД обмежує можливості щодо економічної інтеграції України у рамках СЕП і Митного союзу Росії, Білорусії та Казахстану. Також, слабостями приєднання України до СОТ є: відсутність чітко визначеної торговельної політики та експортної стратегії; відсутність координації дій різних органів влади; підпорядкованість торговельної політики короткостроковим цілям та тактичним завданням; недостатній рівень інвестування в модернізацію експортоорієнтованих виробництв та гостра нестача новітніх технологій; низька диверсифікованість експортної пропозиції України, домінування сировинної продукції та продукції з низьким рівнем доданої вартості у виробництві та експорті; відсутність стимулів до якісного оновлення експортного потенціалу України за наявної економічної моделі (що є результатом національних особливостей трансформації планової економіки у ринкову) в умовах посилення експортної конкурентоспроможності країн-

конкурентів (актуально для ринків металів та хімічної продукції); недосконалість фіскальних процедур, зокрема, неврегульованість процедур автоматичного відшкодування ПДВ (добросовісним експортерам); криміналізація процедур оподаткування експортно-імпоротної діяльності (демотивація добросовісних платників податків, «сірий» імпорт тощо).

Тож, за умови розумного усунення мінусів і перепон у економіці країни, можемо сповна насолодитися перевагами від глобалізації економіки України та налагодження нових зв'язків.

Шевченко Д.С., Іваненко І.А., к.е.н., доц.

Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ КОРПОРАЦІЙ

Формування ефективної системи управління є одним з головних завдань сучасної корпорації, у вирішенні якої значну роль відіграє управління персоналом. З усіх ресурсів корпорації (бренд, фінансові ресурси, технології, обладнання та ін.) персонал – це найбільш своєрідний ресурс, від якого значною мірою залежить успіх компанії як на національному, так і на міжнародному ринку. Отже, реалізація міжнародною корпорацією виваженої соціальної політики, приділення значної уваги такій її складовій як корпоративна соціальна відповідальність, здатна підвищити ефективність використання праці на підприємстві, стимулювати персонал до підвищення продуктивності праці та продукування нових ідей. В результаті, кошти, витрачені на створення для персоналу сприятливих умов праці, принесуть корпорації прибуток. Екзогенний вплив корпоративної соціальної відповідальності полягає у покращенні іміджу компанії та підвищення бренду у ціні, отже матиме наслідком підвищенні конкурентоспроможності компанії на ринку. Таким чином, в умовах посилення конкуренції на світовому ринку реалізація політики соціальної відповідальності міжнародними корпораціями має пріоритетне значення.

Метою дослідження є виявлення сутності, чинників та складових соціальної політики міжнародних корпорацій, встановлення значення соціальної відповідальності для розвитку міжнародних корпорацій у довгостроковій перспективі. В табл. представлено багато визначень соціальної відповідальності.

Таблиця 1. Визначення соціальної відповідальності [1]

Джерело	Визначення
Зелена книга Європейського союзу (2001 р.)	Інтеграцію соціальних та екологічних аспектів у щоденну комерційну діяльність підприємств та в їхню взаємодію з зацікавленими сторонами на добровільній основі
Бізнес задля соціальної відповідальності (BSR)	Досягнення комерційного успіху засобами, які передбачають дотримання моральних цінностей та повагу до людей, спільнот і навколишнього середовища
Міжнародний форум лідерів бізнесу (IBLF)	Сприяння відповідальній діловій практиці, яка дає вигоду бізнесу та суспільству й допомагає досягти соціального, економічного та екологічно усталеного розвитку через максимальне збільшення позитивного впливу бізнесу на суспільство з одночасною мінімізацією його негативного впливу.
Всесвітня ділова рада за сталий розвиток (WBCSD)	Зобов'язання бізнесу сприяти усталеному економічному розвитку, працюючи з робітниками, їх сім'ями, місцевою громадою та суспільством у цілому для поліпшення якості їхнього життя

Прагнення компаній залучити й утримати фахівців високої кваліфікації призводить до конкурентної боротьби за них за допомогою різних методів. Підвищення рівня заробітної плати залишається як і раніше одним з найбільш важливих і поширених способів залучення й утримання фахівців, але вже не є вирішальним чинником підвищення зацікавленості співробітників до роботи в тій чи іншій компанії. Для того щоб ефективно використовувати